DRUŠTVO IZGNANCEV SLOVENIJE
1941 1945

VESEL BOŽIČ
IN SREČNO TER ZDRAVO
V LETU 2027

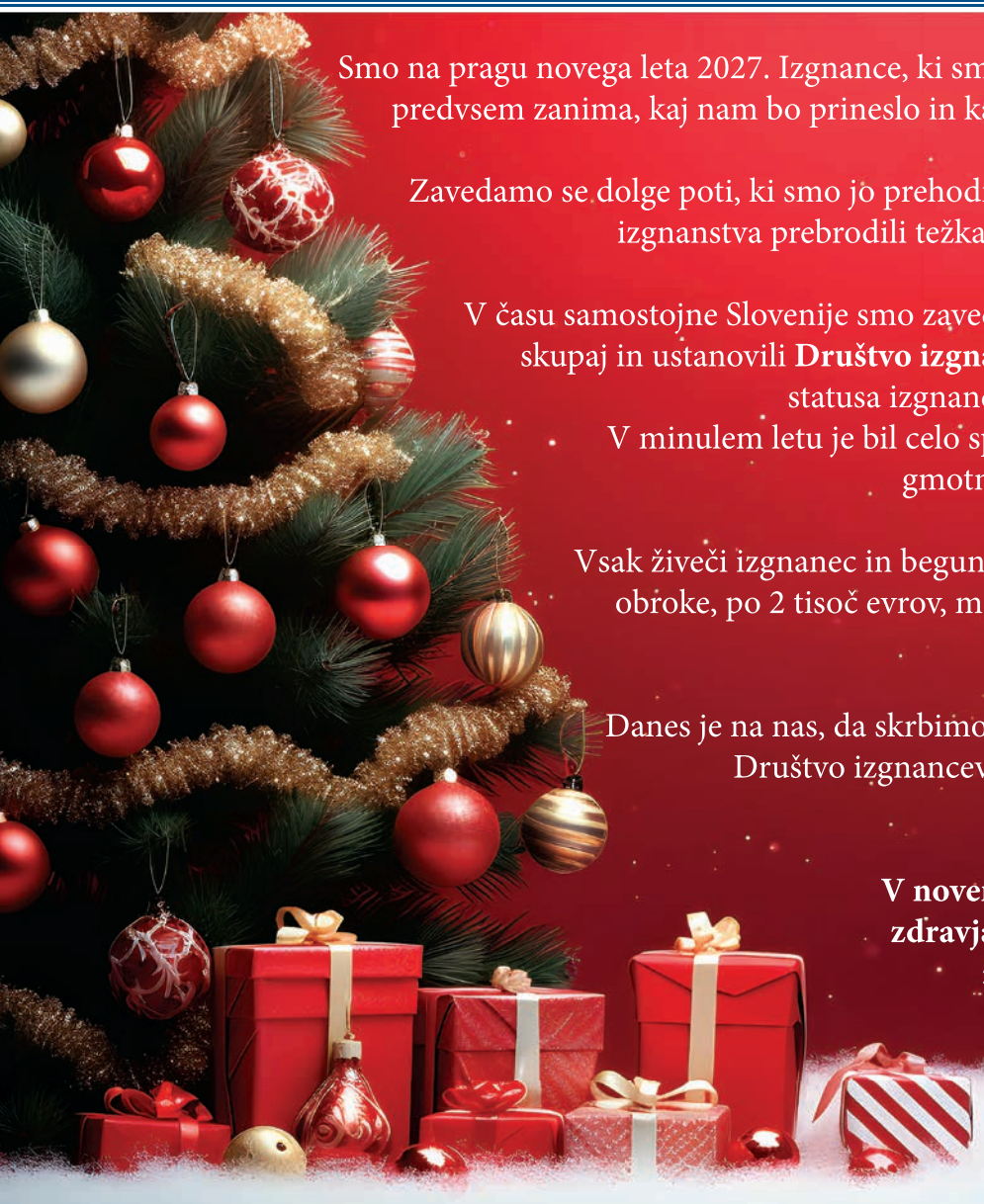
POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941 - 1945

Ljubljana, december 2026 – št. 169

Novoletno voščilo

Smo na pragu novega leta 2027. Izgnance, ki smo uspeli dočakati častitljivo starost, predvsem zanima, kaj nam bo prineslo in kaj lahko pričakujemo v novem letu?

Zavedamo se dolge poti, ki smo jo prehodili iz tujine do doma in po vrnitvi iz izgnanstva prebrodili težka povojna leta v nekdanji Jugoslaviji.

V času samostojne Slovenije smo zavedni Slovenci – izgnanci takoj stopili skupaj in ustanovili **Društvo izgnancev Slovenije 1941 – 1945**. Poleg statusa izgnanca smo dobili tudi finančno pomoč. V minulem letu je bil celo sprejet zakon o poplačilu simbolične gmotne škode, ki smo jo utrpeli izgnanci.

Vsak živeči izgnanec in begunec, ki je oddal vlogo, bo prejel še tri obroke, po 2 tisoč evrov, medtem, ko smo prvi obrok že prejeli v letošnjem prvem četrtletju.

Danes je na nas, da skrbimo zase, za svoje bližnje in ohranjamo Društvo izgnancev Slovenije, s pomočjo katerega smo dosegli omenjene ugodnosti.

V novem letu 2027 vam želimo predvsem zdravja, dobre volje, ponosa in osebnega zadovoljstva ter veliko srečnih let!

KRKA
generalna pokroviteljica

Predsednik DIS Alojz Rupar in člani Izvršnega odbora

IZVRŠNI ODBOR DIS

Predsednik:
Alojz Rupar, Sevnica

Podpredsednika:
mag. Franc Žnidaršič, Trebnje
Boštjan Šoštarič, Ljubljana - Šiška

Člani:
Justin Božič, Krško
Teodor Colnar, Koper
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Marjan Košak, Slovenske Konjice
Marjeta Pešec, Zagorje
Dragica Rejc, Ruše
Peter Rupar, Sevnica
Simona Zupančič, Čatež ob Savi
Anton Štok, Maribor - Rotovž - Pesnica
Rudi Zadnik, Škofja Loka

NADZORNI ODBOR

Ljubica Draksler Capuder, LJ (predsednica)
Veronika Kljun, Kočevje
Marija Zajc, Litija

ČASTNO RAZSODIŠČE

Iztok Škofic, Kranj (predsednik)
Marija Krušič, Krško
Mihaela Peskar, Trebnje
Danijel Gorščak, Tolmin
Marijan Špegelj, Muta

SVET SKUPŠČINE DIS

mag. Franc Žnidaršič, Trebnje (predsednik)
Alojz Rupar, Sevnica
prof. dr. Milan Jazbec, Ljubljana

VESTNIK
interno glasilo DIS

ZA DRUŠTVO:
Alojz Rupar

UREDNIŠKI ODBOR:
Iztok Škofic, KO Kranj (predsednik)
mag. Franc Žnidaršič, KO Trebnje (član)
Rudi Zadnik, OO Škofja Loka (član)
mag. Gregor Kaplan, DIS (član)
Milan Skledar, strokovna služba DIS (član)
Avtor fotografij: Milan Skledar

JEZIKOVNI PREGLED:
Zavod Skledar

TISK:
Tiskarna Para, Ljubljana

NASLOV:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Einspielerjeva 6
telefon: 01 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

POSLOVNI RAČUN DIS:
SI56 0222 2001 0570 920
Nova Ljubljanska banka

DEŽURSTVO NA DIS VSAKO SREDO V TEDNU, OD 9. DO 12. URE.

Delovanje Društva izgnancev Slovenije v letu 2026

Uvod

V letu nastanka samostojne Slovenije se je 9. junija 1991, na gradu Rajhenburg v Brestanici pri Krškem zbralo okrog 8.000 slovenskih izgnancev in ustanovilo Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 (DIS). Društvo preko izvoljenih organov opravlja naloge, sprejete na Skupščini DIS ali na sejah drugih organov društva. Število krajevnih organizacij DIS se v zadnjih letih zaradi starosti in umrljivosti članov močno zmanjšuje. DIS bo deloval, dokler bodo za to dane finančne in druge možnosti ter dokler bo imeli člane.

Skupščina DIS, 28. marec 2026, v Ljubljani. Foto: Milan Skledar

Svetla točka preteklega obdobja je bilo sprejetje Zakona o pavšalnem nadomestilu za premoženjsko škodo v drugi svetovni vojni za izgnance, izseljence in druge kategorije, ki jih predvideva zakon. Zakon je sprejel Državni zbor RS 15. julija 2025. Verjamemo, da ste vsi upravičenci vložili vloge na upravnih enotah pravočasno, saj je bil rok za vložitev 9. februar 2026 in kasnejše vlaganje zahtevkov ni bilo več mogoče. Prvi obrok je bil izplačan spomladi tega leta, to nadomestilo pa se ne šteje v osnovo za dohodnino.

Med žalostnimi dogodki v tem letu pa nas je globoko prizadela smrt naše dolgoletne in neumorne predsednice DIS, **prof. Ivice Žnidaršič**. Od nje smo se z vsemi častmi in ob množični prisotnosti poslovili 25. januarja 2026, na Bučki. V mesecu juniju je umrla še častna predsednica DIS, **Zdenka Kaplan**, od katere smo se na Bučki poslovili 13. junija 2026.

Izvedene aktivnosti DIS v letu 2026

Pripravljalne seje na začetku leta:

V začetku leta se je na dveh sejah sestal Izvršni odbor DIS v stari sestavi. Pregledal je zapisnik žalne seje v počastitev umrle predsednice **prof. Ivice Žnidaršič**, sprejel sklep o imenovanju koordinatorjev v posameznih regijah, pripravil poročila in programe za skupščino ter predlagal kandidate za volitve v nove organe DIS (na predlog društev DIS in kandidacijske komisije). Sprejete so bile tudi dopolnitve k posameznim

aktom na podlagi novega Statuta DIS ter smernice za nadaljnje delo strokovne službe. *(Zapisniki so objavljeni v glasilu Vestnik DIS.)*

Volilna skupščina (28. marec 2026):

Na volilni skupščini DIS 1941–1945 so delegati potrdili poročilo o delu, finančno poročilo in poročilo Nadzornega odbora za leto 2025 ter sprejeli program dela in finančni načrt za leto 2026. Izvedene so bile volitve v nove organe društva (izvršni odbor, nadzorni odbor in častno razsodišče). Za novega predsednika DIS je bil izvoljen **Alojz Rupar**, **Zdenka Kaplan** pa je bila imenovana za častno članico DIS.

Podeljena so bila tudi priznanja za prizadevanja ob sprejetju Zakona o pavšalnem nadomestilu za premoženjsko škodo ter priznanja za organizacijo 80-letnice vrnitve izgnancev na domove ob našem muzeju v Brestanici. Kar pa ni razveseljivo, udeležba delegatov ni bila najboljša. *(Zapisnik je objavljen v Vestniku DIS.)*

Delo kolegija in komisij:

V naslednjih mesecih se je trikrat sestal kolegij predsednika DIS, ki je pripravljal dnevne rede za seje Izvršnega odbora DIS, dvakrat se je sestala

Na Skupščini DIS, 28. marca 2026, je Zdenka Kaplan postala častna članica DIS.
Ob njej so iz leve proti desni: mag. Franc Žnidaršič (podpredsednik DIS, Alojz Rupar (novoizvoljeni predsednik DIS) in Boštjan Šoštarič (podpredsednik DIS). Foto: Milan Skledar

Seja Izvršnega odbora DIS, 22. april 2026. Foto: Milan Skledar

komisija za finance, ki je sproti spremljala prihodke in odhodke društva in priprave za preselitev arhiva v naš muzej v Brestanici. Eno dopisno sejo je imela komisija za statutarno-pravna in organizacijska vprašanja - priprava aktov za DIS.

1. seja Izvršnega odbora DIS (22. april 2026):

Na seji so bili konstituirani organi DIS 1941–1945, pregledano pa je bilo tudi gradivo in sklepi skupščine. Imenovane so bile komisije pri IO DIS: komisija za socialno-zdravstvena vprašanja, komisija za finance, komisija za informativno-publicistično in muzejsko dejavnost, komisija za statutarno-pravna in organizacijska vprašanja, komisija za stike s kraji izgnanstva, komisija za urejanje arhiva ter uredniški odbor za Vestnik in literaturo. *(Zapisnik je objavljen v Vestniku DIS.)*

2. seja Izvršnega odbora DIS v Brestanici (7. junij 2026):

Ob dnevu slovenskih izgnancev (7. junij – dan odprtih vrat v zbirnem taborišču v Brestanici) je Izvršni odbor DIS svojo 2. sejo posvetil temu prazniku in jo sklical v Brestanici. **Pred redno sejo je potekala žalna seja ob smrti častne članice Zdenke Kaplan.**

Na seji so bili potrjeni regijski koordinatorji in programi dela komisij. Sprejeta sta bila tudi Pravilnik o organiziranju in delovanju krajevnih in območnih organizacij DIS *(objavljen v Vestniku, št. 168)* ter Pravilnik o finančnem in materialnem poslovanju DIS.

Dopisna seja Izvršnega odbora (15. – 19. oktober 2026):

Na dopisni seji so se člani seznanili z zapisniki IO in komisij ter s seznamom neplačnikov članarine in Vestnika DIS. Podan je bil predlog za nakup darilnih kartic za člane s pokojnino, nižjo od 800 €, pregledani pa so bili tudi obrazci za letna poročila in priznanja DIS.
Vsi sklepi so bili sprejeti z večino glasov.

Načrtovana 3. seja Izvršnega odbora DIS (16. december 2026):

Na seji bo IO DIS pregledal delovanje komisij in poročila o delu društev za leto 2026 ter raz-

. Aktualno iz DIS . Aktualno iz DIS .

Skuščina Društva izgnancev 1941 - 1945, v Ljubljani, 28. marca 2026. Foto: Milan Skledar

pisal nadomestne volitve za dva nova člana IO DIS (zaradi smrti **Zdenke Kaplan** in neudeležbe delegatke iz DIS KO Ruše). Obravnavani so bili predlogi za podelitev darilnih kartic članom s pokojnino 800 € ali manj (o čemer so bila društva že obveščena s posebnim dopisom), predlogi za priznanja DIS, problematika društev z manj kot 10 člani, urejanje arhiva (prevoz v Brestanico) ter imenovanje inventurne komisije.

Obveščanje in podpora organizacijam

Krajevnim in območnim organizacijam DIS smo v preteklem obdobju poslali več pisnih informacij o dejavnostih in izzivih v društvih, gradiva za dopisne seje ter vabila in opomine glede plačevanja članarine. Organizacijam smo nudili tudi strokovno pomoč pri urejanju finančnega poslovanja in izdelavi letnih poročil.

Društva smo sproti obveščali o aktivnostih DIS pri uveljavljanju Zakona o pavšalnem nadomestilu za premoženjsko škodo, jim pomagali pri izpolnjevanju obrazcev ter preko elektronske pošte, telefona, pisnih obvestil in glasila Vestnik DIS odgovarjali na vprašanja s področja delovanja društva in zakonodaje. Naše glasilo Vestnik DIS je v novi obliki, vendar imamo še vedno premalo naročnikov.

V prihodnje si želimo še tesnejšega sodelovanja preko regijskih koordinatorjev ter predlogov iz društev za nadaljnje delo v dobrobit vseh naših članov. Kar pomeni, da je potrebno naše člane čim bolj osveščati o našem delu. To nam lahko v veliki meri ponudi naše glasilo Vestnik DIS.

Srečno v novem letu!

Rudi Zadnik,
član Izvršnega odbora DIS
in predsednik komisije za statutarno pravna
in organizacijska vprašanja

Višina članarine DIS in prispevka za Vestnik za leto 2027

Na podlagi dopisne seje DIS, 16. decembra 2025, članarina DIS v letu 2027 znaša 15 EUR.

Prispevek za Vestnik znaša 6 EUR.

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Izgnanci KO DIS Radeče ob občinskem prazniku 2026 prenašali svoje doživljaje na mlajše generacije

Praznik občine Radeče je posvečen najštevilčnejšemu vračanju izgnancev na svoje domove, ki je bilo v septembru leta 1945. V tem mesecu potekajo prireditve vseh društev, med njimi je tudi Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 - Krajevne organizacije Radeče, ki je organizirala v dogovoru z ravnateljem OŠ Radeče, **Andrejem Peklarjem** in županom občine Radeče, **Tomažem Režunom,** za vse učence devetih razredov ogled največjega zbirnega taborišča izgnancev (nekdanji hlevi in konjušnice) v Brestanici. Ogledali so si stalno razstavo ter film o slovenskih izgnancih 1941 -1945, v Muzeju na gradu Rajhenburg. Na ogled letos nismo povabili članov - potomcev, ker je bilo kar 45 učencev in 5 spremljevalcev.

Tako kot prejšnja leta smo za pomoč pri izvedbi zaprosili KO DIS Krško in predsednika matičnega Društva izgnancev 1941 - 1945, **Alojza Ruparja**. Za njihovo sodelovanje se jim lepo zahvaljujemo in si želimo še nadaljnjega sodelovanja.

Ustanovni član KO DIS Radeče, **Franc Lipoglavšek** je v dogovoru z učiteljico zgodovine, **Mileno Potočnik Renko,** seznanil učence s »tematiko« izgnanstva, že 9. septembra 2026. *Predstavil je nekaj zanimivih zgodb iz preteklosti, v katere je vključil tudi nekaj svojih lastnih doživetij. Njegova zgodba je vključevala dogajanja iz časa druge svetovne vojne, taborišča, v katerem se je sam rodil, življenj nekaj njegovih znancev in prijateljev ter najpomembnejše, to kar se je v času vojne dogajalo prav na območju Radeč.*

Ekskurzijo smo izvedli 10. septembra 2026. Popeljali smo se z avtobusom, na katerem je upokojeni učitelj, **Milan Gorišek** vse prisotne še dodatno seznanil z namenom ekskurzije.

To je pomemben košček, ki predstavlja del pouka pri šolskem predmetu »zgodovina«, kjer učenci spoznavajo ta, sicer temen (a ob vrnitvi nazaj v domovino tudi svetel) del nacionalne in niti ne še tako daljne preteklosti.

Foto: Nina Oman, zapisala Jože Kožar

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Obiskali smo Bizeljsko in kraj Bučko

Člani KO DIS Kočevje in naši prijatelji smo se 12. septembra 2026, z avtobusom odpravili na zanimiv izlet na Bizeljsko.

Najprej smo si ogledali **repnico Najger**, v kateri so nam predstavili pomen »repnic«. V njih so kmetje pred več kot 60 leti shranjevali pridelke za zimo. Z zanimanjem smo prisluhnili razlagi, kako so se kmetje v tistih časih preživljali. Tudi naša družina Šekoranja iz naselja Dramlja v brežiški občini, je imela tisti čas en kotiček, v katerega je spravila repo in druge pridelke.

Po ogledu smo se ustavili v gostilni **Kocjan** v Stari vasi na kavici in sproščenem klepetu.

Nato smo se s tesnobo v srcih odpravili proti pokopališču na Bučki, kjer sta pokopani dolgoletna predsednica DIS 1941 – 1945 **Ivica Žnidaršič** in njena starejša sestra **Zdenka Kaplan**. Pogreba obeh smo se s praporom KO DIS Kočevje, udeležili trije člani.

Na pokopališču smo se vsi navzoči obema poklonili z minuto molka, prižgali svečki in zapeli pesem: „Oh, kako je dolga dolga pot, iz tujine pa do doma“. Spominjali smo se trenutkov, kako sta se obe zavzemali za popravo krivic izgnancev, da smo na koncu dobili še simbolno odškodnino za prestano gorje v drugi svetovni vojni. Udeleženci smo vsi enotni, da se take tragedije nikoli več ne smejo ponoviti.

Po teh žalostnih trenutkih smo odšli na malico v gostilno **Pri kraču**, v Škocjanu.

Našo pot smo sklenili v Straži na sladoledu in bili dobre volje ob harmoniki **Marjana**. Vsi smo si zaželeli, da se naslednje leto odpravimo na nove oglede.

Predsednica DIS KO Kočevje
Veronika Kljun

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Člani DIS OO Škofja Loka na poti po sledeh Cankarja in šolske zgodovine

V sakoletni izlet članov DIS OO Škofja Loka smo organizirali v četrtek, 24. septembra 2026. Pot nas je z avtobusom vodila iz Železnikov preko Škofje Loke in Žirov, do Vrhnike.

Na Vrhniki smo si najprej ogledali Cankarjevo rojstno hišo na Klancu, ki je pomemben kulturni spomenik. Stoji na mestu, kjer je nekoč stala lesena, s slamo krita koča, ki pa je leta 1879 pogorela in so jo potem v celoti postavili na novo. Ivan Cankar (1876–1918) je bil vodilni pisatelj slovenske moderne, ki je ob stiku z evropsko književnostjo ustvaril moderno slovensko liriko in pripovedništvo ter postavil temelje slovenske dramatike. V svojih literarnih besedilih, esejih in političnih govorih je kritično razmišljal o takratni družbi ter kulturno-politični prihodnosti Slovencev. Vodnik nam je izčrpno predstavil pisateljevo življenje in nam pokazal originale njegovih literarnih del. Nato smo se sprehodili po ulici, v kateri se je morala družina Cankar zaradi revščine in pogorele hiše večkrat seliti, ogled pa smo zaključili ob njegovem spomeniku. Pot smo nato nadaljevali proti Ljubljani, kjer smo obiskali Slovenski šolski muzej. Gre za najstarejši muzej šolstva na Slovenskem, ki so ga leta 1898 ustanovili učitelji, z željo po srečevanju, izmenjavi pedagoških izkušenj in skupnem učenju. Muzej še danes zvesto sledi temu poslanstvu – skrbi za ohranjanje šolske dediščine, raziskuje zgodovino vzgoje in izobraževanja ter deluje kot informacijski center za zgodovino šolstva na Slovenskem. V njem smo spoznali zgodovinski razvoj šolskega sistema. Vrhunec obiska pa je bila učna ura v stari šolski učilnici. Za kratek čas smo znova sedli v šolske klopi kot učenci pod budnim očesom stroge gospodične učiteljice, ki je v roki držala obvezno šibo. To je bilo res posebno doživetje, polno spominov na šolske dni pred mnogimi leti. Ogled muzeja vsem toplo priporočamo. Pozno popoldne smo se preko Vrhnike vračali proti domu. Ustavili smo se v Restavraciji **Sklednik** v Žireh, kjer smo izvedli Zbor članov DIS, Območne organizacije Škofja Loka. Predsednik je navzočim predstavil poročilo o delu v preteklem letu in začrtal program za to leto. Podano je bilo tudi finančno poročilo. Uradnemu delu je sledilo kosilo, ki je minilo v znamenju veselega prepevanja in prijetnega druženja. Polni lepih vtisov smo se vrnili na svoje domove.

Rudi Zadnik
predsednik DIS OO Škofja Loka

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Izlet članov KO Velika Dolina

KO DIS Velika Dolina je konec septembra za svoje člane organizirala izlet. Pri organizaciji in vodenju izleta nam je, na naše zaprosilo, pomagala **gospa Jožica Sušin**, za kar se ji iskreno zahvaljujemo. Z avtobusom smo se odpravili v Kamnik, eno najlepših srednjeveških mest v Sloveniji. Sprehodili smo se po znameniti Šutni z rojstno **hišo Rudolfa Maistra**, obiskali Glavni trg in župnijsko cerkev ter si na Trgu talcev ogledali spomenik **Rudolfu Maistru** in spomenik talcem, posvečen osmim talcem, ki so jih nemški okupatorji javno obesili 30. junija 1942. Pot smo nadaljevali do izvira Kamniške Bistrice, kjer smo se na kratko sprehodili. Nato smo se odpeljali do Gostišča Pri čebelici v Čebelarskem centru Slovenije, kjer smo ob dobri hrani in pijači prijetno pokramljali. Po kosilu je sledil zunanji ogled gradu Brdo, kjer se je leta 1852 rodil in do leta 1897 živel slovenski pisatelj **Janko Kersnik**. Izlet smo zaključili s pesmijo in prijetnim vzdušjem, ki nas je spremljalo vse do doma.

Cvetka Vukas
KO Velika Dolina

Izlet v kraje Friderika in Veronike

V spoznanju , da bližnje kraje le malo poznamo, smo se na čudoviti dan, 30. septembra 2026, v velikem številu, z dvema avtobusoma , zapeljali v kraje, ki sta jih pred davnimi šeststotimi leti zaznamovala **Friderik II.,** grof celjski in njegova velika ljubezen**, Veronika Deseniška**. Z desnega brega Save, vse do Šentjanža, Krmelja, Boštanja in Studenca so se nam na levem bregu Save v Sevnici, pridružili še Sevničani. Po lepi dolini Sevnične smo se zapeljali proti Planini pri Sevnici. Najprej smo si v bližnjem Šentvidu ogledali cerkev sv. Vida, v kateri sta se poročila **Friderik** in **Veronika**. Na Planini smo si ogledali mogočni megalit, ki mu domačini rečejo AMPUS. Je veličastna deset metrov visoka, na glavo obrnjena piramida, težka vsaj 750 ton. Je delo človeških rok davne civilizacije. Stoji na zvezni poziciji OMIKRON, ozvezdja VODNARJA, v katerega iz temačnega in kaotičnega obdobja iz ozvezdij RIB, neslišno drsi naš čas in si vsaj s te strani lahko obetamo veliko bolj sproščeno obdobje. Po okrepčilni malici, kar ob avtobusih, smo se zapeljali v dolino reke Gračnice proti ostankom starodavne kartuzije v Jurkloštru. Spotoma smo videli veličasten slap pod Marofom in ob njem mlin, kjer je otroška leta preživel sin **Friderika** in **Veronike**. V cerkvi svetega Mavricija nas je vodič seznanil z zgodovino te starodavne cerkve, nam pokazal ostanke kartuzije in številne podrobnosti, med njimi skrivno sobo, kjer so kartuzijanci nudili zatočišče obema pregnancema. Slišali smo tudi, da je bi **Mavricij** črnec, čeprav je na oltarju prikazan kot belec. Bil je poveljnik legendarne legije iz TEB v Egiptu. V tretjem stoletju je bila ta legija poslana v Galijo (Francijo), da bi zadušila upor kristjanov proti tiraniji Rimljanov. Vseh 6600 legionarjev na čelu s poveljnikom **Mavricijem**, ni hotelo izvršiti povelja cesarja Maksima, da pobijejo uporne kristjane. Neposlušnost so vsi plačali z življenjem in bili skupaj s kristjani pobiti na ukaz cesarja. V Cerkvi smo prisluhnili ganljivi zgodbi o veliki ljubezni med **Friderikom in Veroniko**, o rojstvu njunega sina, tu v kartuziji in usmrtitvi **Veronike**, leta 1625, na gradu v Savinjski dolini.

Lani, torej ob 600 – letnici njene smrti, je bila v Jurkloštru maša zadušnica prav tu, kamor je dal **Friderik** prenesti njene posmrtne ostanke.

Izlet smo zaključili s kosilom in druženjem v gostišču Močivnik pod sv. Lovrencem v Okroglicah, od koder je čudovit razgled preko Save do Gorjancev in Kočevskega Roga in seveda bližnjega posavskega bisera – goro Lisco. Ob sproščenem petju iz polnih pljuč smo, večinoma starostniki, zaključili ta vsebinsko bogat izlet, ki nam je potrdil, da visoka starost ni ovira, saj smo se vsi počutili ponovno intenzivno živi.

Lojze Rupar
in Vinko Zalezina

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Zagorski izgnanci na Dolenjskem

V sakoletno srečanje smo zagorski izgnanci letos preživeli na Dolenjskem.

Prvega oktobra smo na Bučki najprej obiskali grob letos preminule dolgoletne predsednice Društva izgnancev Slovenije, gospe **Ivice Žnidaršič**, ki se je po upokojitvi posvetila boju za popravo krivic, storjenih slovenskim izgnancem. S sprejetjem zakona o žrtvah vojnega nasilja je bilo njeno poslanstvo izpolnjeno, žal pa se je izteklo tudi njeno življenje. Hvaležni za njeno desetletja trajajoče delo smo se zbrali ob njenem grobu in se poklonili njenemu spominu.

Ustavili smo se tudi pred njeno rojstno hišo in se razveselili dejstva, da bo s spominsko sobo dobila trajno obeležje za svoje človekoljubno delo.

Naš drugi cilj pa je bil Vodovodni stolp v Brežicah, prepoznaven zaščitni znak mesta, sicer pa spomenik tehniške in kulturne dediščine. Postopno smo se vzpenjali po stopnišču ali z dvigalom in spoznavali njegovo življenje skozi čas, vse od leta 1914, ko je bil zgrajen. Seznanili smo se z njegovo gradnjo, z vsemi vrstami zahtevnih prenov, spremembe namembnosti, od vodohrama do muzeja vodne infrastrukture, služi pa tudi kot razgledni stolp, s katerega smo si ogledali pokrajino okoli Brežic.

V nadaljnjem druženju pa je beseda nanesla tudi na daljna leta, ki smo jih preživeli v tujem svetu in našli vzporednice v današnjem dogajanju, naše izkušnje so opomin, da se kaj takega našim naslednikom ne sme zgoditi.

Marjeta Pešec,
predsednica KO DIS Zagorje ob Savi

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Jesenski izlet članov OO DIS občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica

V zvezi s sprejetim programom Društva smo za naše člane pripravili jesenski izlet.

Glede na starost članov smo pripravili program, ki ni bil povezan z dolgotrajno hojo, moral pa je vsebovati zgodovinske in kulturne znamenitosti. Tako smo šli na ogled štajerske prestolnice, mesta Maribor, s turističnim vlakom Jurček. Štart ogleda je bil pri najstarejši vinski trti na Lentu. Na vlaku je vsak prejel slušalko, ker smo poslušali razlago videnih zgodovinskih znamenitosti mesta Maribor. Potovanje je trajalo približno 1 uro in 15 minut. Tako smo brez napora in pešačenja doživeli lepote štajerskega mesta Maribor. Po končanem ogledu smo se napotili še do Spomenika slovenskih izgnancev, ki stoji v kraju Melje, Maribor, kjer je bilo naše prisilno zbirališče za izgon izgnancev med drugo svetovno vojno.

Po končanih ogledih smo pot nadaljevali do restavracije Sidro v Brestanici, kjer smo s pogledom na reko Dravo uživali v jedači, pijači in s kramljanjem še nekaj časa.

Na izletu smo bili na lep jesenski dan, 14. oktobra 2026, s kombijem.

Predsednik OO DIS
Marijan Špegelj

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Srečanje članov KO DIS Zagreb

Oktobra letos so se sestali člani Krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije Zagreb, da bi se dogovorili o nadaljnjih aktivnostih in o novostih. Beseda je tekla predvsem o uveljavitvi zakona, ki omogoča izplačilo pavšalnega nadomestila za povzročeno premoženjsko vojno škodo. Prav tako so člani predlagali način obveščanja članov, ki zaradi bolezni in starosti ne morejo spremljati obvestil iz Slovenije, prav tako pa se ne morejo več udeležiti naših srečanj. Zaradi smrti dosedanjega predsednika tega društva**, Slavka Alojza Kramarja**, je bila osrednja tema srečanja izvolitev novega vodje in pridobitev arhivskih dokumentov in pisanj društva, od ustanovitve do danes.

Prisotni člani so potrdili izjemno dobro dosedanje vodenje društva in predlagali kandidate. Za novo vodjo je bila soglasno izvoljena članica **Frančiška Ikodinović**, ki bo hkrati opravljala tudi druga potrebna opravila (zbiranje članarin, obveščanje o novostih, pomoč pri stikih med člani in morebiti z institucijami v Sloveniji).

Po sestanku je bilo prijetno druženje, člani pa so izrazili željo po ponovnem srečanju, na katerem lahko med seboj pokramljajo o spominih na težke dni izgona iz domačih krajev.

Ivanka Filipan
KO Zagreb

. Iz dejavnosti KO DIS . Iz dejavnosti KO DIS .

Druženje z dolgoletno predsednico KO DIS Radeče

V okviru dejavnostih, sprejetih na članskem sestanku, smo 7. 11. 2026, obiskali dolgoletno predsednico**, Marinko Bregar**. V sproščenem pogovoru smo obujali spomine na ustanovitev Krajevne organizacije DIS Radeče, dne 29. 11. 1992, kjer je bila med ustanovnimi člani.

Izgon njene celotne desetčlanske družine leta 1941, jo je kot devetletno deklico močno prizadel, zato se je z vso resnostjo vključila v delo. Predsednica je bila od leta 1999 do leta 2023. Takrat je vodenje predala mlajši generaciji, saj leta pač niso prizanesljiva.

Spomin ji še neverjetno služi, kar se kaže tudi v zanimanju za tekoče delovanje društva, zlasti sodelovanje z osnovno šolo in s tem ohranjanjem spomina na težke čase, ki so jih preživljali kot izgnanci. Vesela je, da njeno delo nadaljuje »mlajša generacija«, to so njihovi potomci in rojeni v izgnanstvu. Kot odlična gostiteljica se je izkazala hčerka **Andreja Rop** (tudi članica), tako da je večurno druženje kar hitro minilo. Ob zaključku je še posnela fotografijo, na kateri so (od leve proti desni): **Angelca Martinčič, Joža Kožar, Jožica Lavrinc, Franc Lipoglavšek** in dolgoletna predsednica **Marinka Bregar.**

Foto: Andreja Rop, zapisala: Joža Kožar

. Spomini . Prejeli smo . Spomini . Prejeli smo .

Obisk Marije Cerkvenik in njene družine v Goddelsheimu

Stojijo spredaj od leve proti desni: Anette Rothe, Rado Flajs in Timur Cerkvenik Flajs (soprog in sin Vesne Cerkvenik Flajs), Marija Cerkvenik, roj. Metelko, Vesna Cerkvenik Flajs, Irmhild Weber. Stojijo zadaj od leve proti desni: Gerhard Hamel, Klaus Nobiling, Friedrich Schüttler, Reinhard Weber.
© Marianne Dämmer

Dne 28. aprila 2026, je Marija (Mimi) Cerkvenik rojena Metelko, v spremstvu hčerke, dr. Vesne Cerkvenik Flajs in njene družine obiskala vas Goddelsheim v Nemčiji, kjer je preživela tri leta med drugo svetovno vojno kot izgnanka.

Za razumevanje namena obiska bomo najprej osvetlili zgodovinski kontekst obiska. Družina Metelko je bila deportirana 8. novembra 1941 iz vasi Hudo Brezje pri Sevnici, v domovino pa se je vrnila 11. avgusta 1945. Celotna družina Metelko – mati Terezija, oče Martin in njunih devet otrok (Martin, Jožefa, Mihael, Jernej, Angela, Terezija, Božidar, Marija, Elizabeta) je bila deportirana skupaj, sestra Anica pa je bila s sorodniki deportirana posebej na območje Dresdna. Od desetih otrok jih je bilo pet v času deportacije mlajših od 7 let, med njimi tudi moja mama, ki je bila rojena l. 1939. Omeniti moram tudi, da se je enajsti otrok, Karel, rodil v Nemčiji leta 1943. Družino so najprej prepeljali v taborišče Mühlhausen. Tam so trpeli zaradi hudega pomanjkanja hrane, oblačil, higiene in intenzivnega psihološkega pritiska. Ker je bila moja mama slabo hranjena in oblečena, je bil zaradi podhladitve njen imunski sistem oslabljen; zbolela je za virusno zlatenico in je bila več mesecev v karanteni v bolnišnici. Kmalu po njenem prihodu iz bolnišnice so družino preselili in jo 21. maja 1942 dodelili na delo na področju Korbach-Goddelsheim blizu Kassla za delo na kmetijah, ki so ostale brez delovne sile, saj so bili moški vpoklicani na rusko fronto. Moj stari oče in njegovi trije starejši sinovi, moji strici, so delali na različnih kmetijah kot hlapci. Stara mama pa je ostala z najmlajšimi otroki in je morala delati na poljih, otroci pa so ji pri tem po svojih močeh pomagali. Teto Angelo so medtem Nemci ločeno od staršev šolali za nemško vojsko, teta Terezija (Rezika) pa je obiskovala osnovno šolo v Goddelsheimu. Po pripovedovanju slednje, je bilo lokalno prebivalstvo do njih večinoma prijazno, prinašali so jim celo hrano za preživetje. V Goddelsheimu so glede na arhivske podatke ostali do 11. junija 1945. Ko so se 11. avgusta 1945 vsi skupaj vrnili v osvobojeno Jugoslavijo, so našli svojo kmetijo popolnoma izropano in uničeno, saj kočevski Nemci, ki so se medtem vselili na njihov dom, niso znali delati v

. Spomini . Prejeli smo . Spomini . Prejeli smo .

vinogradih ali na poljih. Stara mama je našla le eno od njihovih krav, ki jo je prepoznala in odpeljala domov. Pred lakoto jih je tisto jesen rešila obilna letina kostanja v gozdovih.

Vesna Cerkvenik Flajs sem se deset let trudila zapolniti zgodovinsko vrzel družine svoje mame. Prve informacije mi je povedal stric Mihael Metelko, ki je podal točno lokacijo bivanja družine Metelko (Waldeck, Korbach, Goddelsheim) in imena kmetij, na katerih so delali on, stari ata in njegova dva brata. Nadalje je teta Rezika por. Kragl, roj. l. 1936, celo narisala po spominu zemljevid Goddelsheima in za družino Metelko pomembne lokacije v vasi (ceste, kmetije, šolo, mlekarno, njihovo bivališče,…). Pri vzpostavitvi kontaktov v Goddelsheimu so mi v Nemčiji pomagali: prijateljica Ingrid Redeker iz Wetzlarja, ga. Britta Hein iz muzeja Wolfgang-Bonhage v Korbachu, dr. Marion Lilienthal in prof. dr. Georg Lilienthal. V Goddelsheimu smo tako vzpostavili kontakte z županikom g. Klausom Nobilingom ter predsednikom Kulturno-zgodovinskega društva g. Reinhardom Webrom in njegovo soprogo go. Irmhild Weber, ki so z veliko pozornostjo in spoštovanjem organizirali naš obisk Goddelsheima, po 81 letih odkar je družina Metelko zapustila to vas. Vsem naštetim se za pomoč pri organizaciji in izvedbi obiska iskreno zahvaljujem.

Vpis Marije Cerkvenik, roj. Metelko v Zlato knjigo mesta Lichtenfels. Zadaj stojijo od leve proti desni Reinhard Weber, Henning Scheele (župan), Friedrich Schüttler.
Foto: Vesna Cerkvenik Flajs

Ko smo dopoldne 28. aprila prispeli v Goddelsheim, smo se najprej ustavili ob kmetiji, kjer je delal moj stric Martin, nato pa so nas v tamkajšnjem skupnostnem centru pričakali: župan mesta Lichtenfels g. Henning Scheele, lokalni župan g. Friedrich Schüttler, župnik g. Klaus Nobiling, ga. Marianne Dämmer iz lokalnega časopisa Waldeck-Frankenberger Zeitung, ter g. Reinhard Weber, ga. Irmhild Weber, ga. Anette Rothe in g. Gerhard Hamel iz Kulturno-zgodovinskega društva. Ob zelo prijaznem sprejemu s pogostitvijo so nam izrekli naslednje besede, ki so jih prevedli tudi v slovenščino: “Dragi gostje iz Slovenije, veseli nas, da ste danes z nami, in v imenu vseh prisotnih in vseh prebivalcev Goddelsheima vas toplo pozdravljamo tukaj v skupnostnem centru. Prišli ste k nam po lastni volji. Takrat je bila vaša družina prisiljena zapustiti domovino. Vi, vaša družina in mnogi vaši rojaki ste takrat utrpeli hudo krivico in stisko s strani Nemčije; tega se vsi zavedamo in nas je še danes sram. Vaš obisk nas je ozavestil o trpljenju Slovencev med drugo svetovno vojno. Hvala bogu, da so se odnosi med državama od tistega groznega časa tako pozitivno razvili. In to je zagotovo eden od razlogov, zakaj ste danes tukaj. Mimogrede, zelo nas je presenetilo, ko smo slišali, da se v slovenskih šolah poučuje nemščina. Zagotovo ste zelo radovedni, kaj vas danes čaka, še posebej tisto, česar se, draga Maria, še spominjate – takrat ste bili zelo mladi. Tudi mi čutimo popolnoma enako. Želimo izvedeti več o vaših otroških izkušnjah v Goddelsheimu in kasneje po vrnitvi domov. Iskreno upamo, da so z vami tukaj v Goddelsheimu glede na okoliščine ravnali pravično. Prosimo, ne oklevajte in povejte resnico. To breme moramo nositi mi!” Obisk smo skupaj z gostitelji nadaljevali z obhodom vasi, vključno s kmetijo, kjer je delal stric Jernej, evangeličanske cerkve in pokopališča, fotografske in muzejske razstave Kulturno-zgodovinskega društva ter potencialne lokacije, kjer naj bi po sklepanju gostiteljev živela družina Metelko. Gostitelji so nam nato pripravili

okusno kosilo, obisk smo nato nadaljevali z ogledom vasi – šole, vrtca in kmetij, kjer sta delala stric Mihael in stari oče, sklenili pa smo ga v mestni hiši mesta Lichtenfels. Župan g. Henning Scheele nas je nagovoril z naslednjimi besedami, ki so jih za nas prevedli tudi v slovenščino: "V imenu občanov in mesta Lichtenfels vas prisrčno pozdravljam pri nas. Dragi slovenski prijatelji, veselimo se vašega obiska in iskreno se zahvaljujem vsem, ki so sodelovali v Goddelsheimu pri načrtovanju. Veselimo se, da vas lahko sprejmemo v mestni hiši mesta. Upam, da ste imeli prijetno bivanje v Goddelsheimu. Po dveh svetovnih vojnah je bila ustanovljena Evropska unija, da bi v Evropi zagotovila trajno mirno sodelovanje, in prav v današnjem času je izmenjava med evropskimi regijami zelo pomembna, da tudi naši otroci in vnuki dobijo priložnost za miren razvoj. EU se je uveljavila kot pomembno orodje za zagotavljanje miru, stabilnosti in blaginje v Evropi ter je primer uspešnega večstrankarskega sodelovanja. Zato se splača ostati skupaj in vaš obisk prispeva dragocen prispevek k evropski ideji, zato se vam zahvaljujem za obisk in vam želim vse najboljše v prihodnosti." Potem se je moja mama Mimi Cerkvenik vpisala kot častna gostja v Zlato knjigo mesta Lichtenfels. Ob prijazni pogostitvi smo si nato ogledali županovo predstavitev turističnih kapacitet kraja z okolico, tudi s slovenskimi prevodi. Obisk smo sklenili z zahvalo do naših gostiteljev, ki so nam omogočili vpogled v zgodovinsko obdobje družine Metelko. Prejeli smo tudi veliko literature Kulturno-zgodovinskega društva Goddelsheim o zgodovini in razvoju vasi. Ob odhodu sta ostali odprti dve vprašanji: lokacija, kjer je med vojno živela družina Metelko, saj se je arhitektura vasi po vojni zelo spremenila, prav tako pa tudi identiteta deklice Gertrud, s katero je med vojno prijateljevala teta Rezika. Pomoč pri slednjem je ponudil g. Gerhard Hamel, saj bi njegova starejša polsestra potencialno lahko bila iskana tetina prijateljica.

Zapisala:
dr. Vesna Cerkvenik Flajs,
Ljubljana

Epilog

Ga. Marianne Dämmer je dne 2. maja objavila obširno fotodokumentirano poročilo o našem obisku na internetnih portalih Waldeckische Landeszeitung in HNA:
https://www.wlz-online.de/waldeck/lichtenfels/1941-nach-goddelsheim-deportierte-slowenin-besucht-den-ort-nach-80-jahren-erstmals-wieder-94286928.html
in
https://www.hna.de/lokales/frankenberg/1941-nach-goddelsheim-deportierte-slowenin-besucht-den-ort-nach-80-jahren-erstmals-wieder-94286928.html

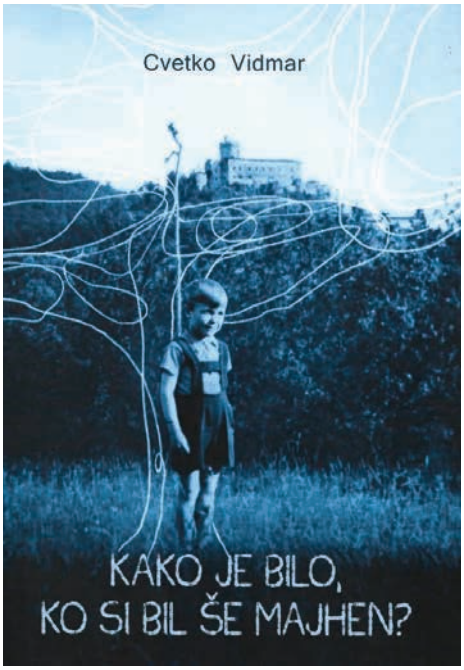
Z opisom našega obiska v Goddelsheimu želim predvsem vzpodbuditi mlajše generacije potomcev izgnancev, da obiščejo kraje, kjer so njihovi predniki bivali med drugo svetovno vojno. Zavedam se, da je bilo izgnancem, ki so živeli na agrarnem podeželju mnogo lažje, kot prisilnim delavcem v mestih ali celo taboriščih. Prav tako želim opozoriti na povsem drugačno klimo, ki je danes prisotna v Nemčiji, kot je bila tista, s katero so se srečevale prve skupine izgnancev, ki so obiskale lokacije izgnanstva. Danes ni več zanikanja in skrivanja zgodovine, ki je bila izrazito prisotna še več desetletij po vojni. Sodobni in osveščeni Nemci so razčistili z zgodovino in se danes namreč objektivno sprašujejo: "Kako je bilo to mogoče?" In si ob tem iskreno želijo, da se temačna in sramotna zgodovina njihovih prednikov ne bi ponovila nikoli več. To so jasno dokazali tudi naši gostitelji v Goddelsheimu/Lichtenfelsu, ki jim vsa moja družina in jaz osebno izrekamo veliko zahvalo.

. Spomini . Prejeli smo . Spomini . Prejeli smo .

Spomini na izgnanstvo v Leerstettnu

Med znanimi nemškimi izgnanskimi taborišči v času druge svetovne vojne je tudi Neumarkt, od koder so izgnance pošiljali v mnoge manj znane bližnje kraje, kjer so pač potrebovali zastonjsko suženjsko delovno silo. V enem takšnih krajev je del mladosti preživel pravnik **Cvetko Vidmar**, pisec knjige »Kako je bilo, ko si bil še majhen?«, v kateri namesto pravljic svojim vnukom pripoveduje tudi o tem, kako je bilo v izgnanstvu v Leerstettnu. Avtor je umrl v času covida, njegovi izgnanski spomini pa so ohranjeni na dobrih sedemdesetih straneh te obsežne knjige, ki je izšla konec leta 2025. V nadaljevanju se bomo seznanili z delčkom njegovih doživetij od izgona do osvoboditve taborišča. Vzrok za izgon in požig vasi Branik (takrat Rihemberk) je bilo maščevanje nemške okupacijske vojske za uspešen partizanski napad v začetku februarja 1944. Okrutno grozodejstvo se je začelo 15. februarja 1944, ko je takrat enajstletnega Cvetka v zgodnjih jutranjih urah prebudil hrup številnih vojaških vozil, medtem ko sta stara mama in teta prestrašeni iskali, kaj naj vzameta s seboj, saj je v hiši ogromen esesovec že kričal »Raus, schnell! (Ven, hitro!)«, sosedje pa so s culami že stali pred svojo hišo. Ko so med kričanjem nemških vojakov hodili s culami do tovornjakov, so se esesovci spotoma še izživljali nad prestrašenimi ljudmi, jim trgali cule iz rok in jih metali v goreče hiše. To je bil začetek poti v neznano, ko so presunjeni prebivalci, zgneteni na kamionih, zgroženi in obupani gledali goreče domačije in v strahu ugibali, kaj se jim bo zgodilo, ali jih bodo postrelili na kraju bitke, ali v kakšnem poslopju žive zažgali, oziroma, kaj jih sploh čaka. Prva negotovost se je razkrojila, ko so se morali na železniški postaji v Zagraju ob vpitju in priganjanju mukoma vzpenjati na živinske vagone, vendar tudi med vožnjo še vedno niso vedeli, »kam nas peljejo«. Tega niso vedeli tudi med kratkima postankoma, ko so tisti redki, ki so imeli žlice in posodo, morda le prišli do neke juhe; večina pa je bila brez tega, lačna in žejna ves čas, dokler po naporni vožnji niso vseh izgnali na peron in potem po zasneženi cesti več kilometrov peš do taborišča Neumarkt, gruče barak, ograjenih »z visoko ograjo«. Tako na tej poti, kot ves čas izgnanstva, so »imeli največje težave stari ljudje in bolniki ter matere z majhnimi otroki«; v to skupino je sodil tudi avtor, ki je bil izgnan skupaj s staro materjo. Podroben opis skrajno ponižujočega sprejema v »nečistem« delu taborišča (popis, skupinsko slačenje do golega in kopanje ter razkuževanje), ob katerem so se naslajale paznice, Ukrajinke v nemških uniformah, se nadaljuje s predstavitvijo razporejanja dela zmožnih pregnancev na suženjskem »trgu dela«. »Tukaj smo malo počakali, nato se je začelo. Vstopili so prvi kmetje in kmetice, pa tudi oskrbniki posestev in drugi. Nemudoma so začeli med nami izbirati, kot da smo živina na trgu. To je potekalo dokaj hitro, saj pogajanj ni bilo.« Cvetka in staro mamo je že bilo strah, da bosta morala nazaj v taborišče, vendar ju je proti koncu tega »sejma« le vzel kmečki par iz Leerstettna. Kako sta živela na kmetiji, nam priča množica majhnih dogodkov, združenih v pretresljivo podobo trpljenja stare mame in vnuka, ki morata ubogati gospodarja in

. Spomini . Spomini . Spomini . Spomini .

gospodarico ter »večinoma lačna« vse dneve garati v hlevu, na njivah in v gozdu. Samo ob nedeljah sta lahko bila prosta in takrat sta se srečala z drugimi izgnanimi domačini, ki so delali drugod, kolikor je stari mami uspelo najti njihove naslove. Tako so si izmenjevali novice o stanju na frontah, se bodrili ob posamičnih zmagah na vzhodu in zahodu, previdno sprejemali vesti o dogajanju v domovini ter vsi upali na zmago, za katero so v začetku mislili, da bo že do poletja, potem do jeseni, pa do zime in to upanje ni zamrlo do pomladi 1945. Pomemben vir novic so bili tudi tuji prisilni delavci, zlasti francoski in ruski, s katerimi je vnuk **Cvetko** redno prihajal v stik, ko je pripeljal mleko na odvzemno postajo. Tako se je ob vedno pogostejših preletih zavezniških bombnikov, porušenih mestih in očitnih znakih pešanja rajha, krepila mednarodna povezanost prisilnih izgnancev in prepričanje, da bo enkrat le konec nacističnega nasilja. Končno sta stara mama in **Cvetko** dočakala svoj srečni dan, to je bil »15. april 1945«, ki je zanju pomenil osvoboditev od prisilnega dela in začetek spraševanja ameriških osvoboditeljev, »kdaj bomo šli domov«. Do odhoda je minilo še nekaj mesecev, ki zaživijo pred očmi bralcev v vsej svoji razburkanosti in nepredvidljivosti. Po vrnitvi v domači kraj pa je bilo treba med ruševinami najprej poskrbeti za ognjišče in zatočišče ter tudi za šolanje v slovenskem jeziku; na priključenem slovenskem primorskem ozemlju je bila namreč do kapitulacije fašistične Italije raba slovenskega jezika strogo prepovedana, zato so se vsi otroci od vrtca naprej izobraževali samo v italijanščini. Za **Cvetka Vidmarja** je izgnanstvo v Nemčijo pomenilo pravzaprav stopnjevanje kulturnega in duhovnega izgnanstva, ki ga je na rodni zemlji skoraj četrt stoletja preživljal slovenski živelj na Primorskem.

Maca Jogan, 9. junija 2026

. Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti .

Pepca Udovč Mirt praznovala 90 let

Pepca Udovč, poročena **Mirt,** se je rodila 26. septembra 1936 na Malkovcu, sedaj pa živi v Hinjcah pri Krmelju.

Še ne petletna deklica je takoj ob začetku 2.svetovne vojne občutila krutost tistega časa, ko je italijanski okupator prišel v njihov kraj, 2 avgusta 1942 in iskal njihovega očeta, ki je bil vaški stražar. Nekako jim je uspelo pobegniti in se poskriti po vinogradih, nato pa so jih našli in z brzostrelkami pripeljali nazaj do hiše, sedem otrok in mamo so vklenili, domačijo požgali, pobrali vse, kar se je odpeljati dalo, njih pa bose in napol oblečene odpeljali v sosednjo vas. Očeta so kasneje našli Italjani, s pomočjo nekaterih izdajalcev in ga mučili v Trebnjem, v zaporu in ga drugi dan tudi ustrelili. Tudi sestre in brate so leta 1943 mučili belogardisti, ker so jih obsojali, da delajo za partizane.

Po končani vojni so obnovili dom in se odzvali klicu domovine.

Leta 1956 se je **Pepca Udovč Mirt** poročila v Hinjce, leta 1957 se je rodil sin **Marjan**, leta 1960 pa še hči **Marina**.

Še danes je aktivna članica v društvih Rdečega križa, Društvu izgnancev Slovenije in Zvezi združenj borcev za vrednote NOB..

Žal pa je leta 2000 po hudi bolezni umrl njen mož **Marjan**. Leta 2020 je po hudi bolezni umrl tudi sin **Marjan**.

To je zgodba njenih najtežjih dni v življenju.

Najlepše trenutke pa **Pepca Udovč Mirt** deli s svojimi najdražjimi, saj ima danes štiri vnuke in sedem pravnukov, ki se vedno razveselijo njenih dobrot, ki dišijo iz njene kuhinje. Najbolj jo razvedri, da ji radi pomagajo in prisluhnejo tudi njenim zgodbam iz mladosti.

Zapisala Ana Hočevar,
DIZ Sevnica, Krmelj, Tržišče

. Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti .

103. Rojstni dan Mihaela Štefaniča

Mihael Štefanič se je rodil 17. septembra 1923, v vasi Brvi, v občini Cerklje ob Krki. Bil je drugi od enajstih otrok mame **Marije** in očeta **Jožefa Štefaniča**. Šola, pomoč staršem pri delu na zemlji in druženje pri kmečkih opravilih so bili njegov vsakdan. V času druge svetovne vojne je bil izgnan v Nemčijo, kjer je spoznal Štefanijo **Kunej** iz Loga. Po koncu vojne je moral na služenje vojaškega roka, ki je trajalo kar štiri leta.

Z izbrano Štefanijo sta se leta 1950 poročila ter ostala v zakonu 70 let. Zgradila sta si hišo ter pridno delala na manjši kmetiji in v vinogradu.

Žena je doma gospodinjila in skrbela za družino, on pa je hodil v službo na železnico. Rodili so se jima trije otroci, štirje vnuki in štirje pravnuki.

Vse življenje je rad delal in se veselil drobnih uspehov ter vsakega napredka. Rad bere časopise, gleda TV in je vedno na tekočem z dogajanjem doma in po svetu. Po smrti žene zanj skrbi hči. Rojstni dan je praznoval v krogu družine, obiskali pa so ga tudi predstavnik Občine Sevnica, KS Boštanj, KO RK Boštanj in Društva izgnancev Slovenije.

Besedilo: Jelka Bec

. Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti .

JUBILANTI V LETU 2026 – KO DIS ZAGORJE – PODKUM

Tudi v letošnjem letu imamo v zagorski KO DIS kar nekaj jubilantov.
Zavidljivo starost so kljub težkemu življenju dočakali:

101 let – **ALOJZIJ MEDVEŠEK**, rojen 01. 06. 1925
97 let – **IVANA BUKOVŠEK,** rojena 27. 07. 1929
96 let – **FRANC PIPAN**, rojen 25. 12. 1930
93 let – **VERONIKA MIKLAVČIČ,** rojena 10. 01. 1933
– **VERA PIRC,** rojena 16. 08. 1933
– **MARIJA GOSTIŠA,** rojena 27. 12. 1933
– **BREDA ŠKRABAR,** rojena 27. 06. 1933
– **MARIJA FELE,** rojena 25. 06. 1933
– **FELICITA JAKOŠ,** rojena 09. 04. 1933
– **JULIJANA SMAGUR,** rojena 16. 02. 1933
– **ALOJZIJA KMETIČ,** rojena 22. 08. 1933

92 let – **JOŽE MARS,** rojen 18. 03. 1934
– **FRANČIŠKA OCEPEK,** rojena 29. 11. 1934
– **ANA CELESTINA,** rojena 20. 01. 1934
91 let – **JULIJANA ZAVRŠNIK,** rojena 07. 01. 1935
90 let – **CECILIJA ČOP,** rojena 21. 10. 1936
– **FRANČIŠKA KLANŠEK,** rojena 30. 11. 1936
– **ČADEŽ FRANC,** rojen 22. 01. 1936
– **PUC VIDA,** rojena 30. 11. 1936
– **RAZBORŠEK ANGELA,** rojena 30. 03. 1936

Vsem želimo še naprej trdnega zdravja in dobrega počutja.
Marjeta Pešec, predsednica KO DIS Zagorje

Umrli člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO Artiče		
Ana CERJAK	26. 05. 1938	11. 03, 2026
Neža OCEPEK	21. 10. 1933	16. 03. 2026
Frančiška GERJEVIČ	14. 09. 1942	07. 05. 2026
Jože ZORKO	13. 01. 1937	02. 08. 2026
Ivan ROŽMAN	31. 07. 1941	24. 10. 2026
KO Bled		
Ivanka FLANDER	23. 12. 1940	17. 10. 2026
KO Celje		
Ivan VINKŠELJ	16. 10. 1938	03. 09. 2026
KO Dobova		
Ana BOGOVIČ	26. 06. 1935	13. 05. 2026
KO Dole pri Litiji		
Justina MAK	03. 08. 1943	01. 09. 2026
KO Hrastnik		
Mirko KOVAČ	26. 05. 1936	20. 08. 2026
KO Komen		
Majda VODOPIVEC	26. 03. 1956	19. 09. 2026
KO Kozje		
Franc PLAHUTA	27. 05. 1961	28. 09. 2026
KO Krško		
Alojzija GUNČAR	25. 09. 1937	26. 08. 2026
Franc VODOPIVEC	09. 12. 1934	04. 09. 2026
Anton BAN	28. 03. 1935	12. 09. 2026
KO Kranj		
Ana Agatonovič	03. 08. 1935	23. 05. 2026

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO Ljubljana - Vič - Rudnik		
Marija DOLJŠAK	19. 07. 1939	16. 09. 2026
Stanislav KOTAR	04. 08. 1942	28. 08. 2026
KO Maribor - Center		
Anica ŠMARČAN	07. 09. 1938	22. 09. 2026
KO Ptuj		
Stanislav VRABEC	29. 05. 1936	23. 10. 2026
KO Radeče		
Martin POLAK	13. 08. 1939	13. 07. 2026
Franc ŽONTA	20. 02. 1933	15. 07. 2026
Dragica KOVAČIČ	07. 03. 1941	25. 08. 2026
Antonija KLEMBAS	13. 02. 1935	10. 10. 2026
KO Sevnica		
Zora PREŠEREN	ni podatka	22. 04. 2026
Jože ŠTRLEKAR	10. 03. 1944	11. 04. 2026
Ana LEVSTIK	23.07. 1928	11. 06. 2026
Jožefa KOLENC	11. 03. 1933	30. 07. 2026
Marija DUŠAK	04. 08. 1935	julij 2026
Vlasta DERSTVENŠEK KRANJC	03. 12. 1955	12. 07. 2026
Vida KRIŽNIK	01. 06. 1935	01. 08. 2026
Jože LIVK	ni podatka	01 .08. 2026
Karolina KONAJZLER	12. 05. 1943	19. 09. 2026
Alojz BEC	20. 05. 1937	30. 09. 1926
Rozalija STRMOLE	21. 02. 1932	10. 10. 2026
OO Škofja Loka		
Marija DOLENC	06. 05. 1934	10. 10. 2026

DRUŠTVO IZGNANCEV SLOVENIJE

1941 1945

Srečno in zdravo 2027

Januar - prosinec

P	T	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Februar - svečan

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Marec - sušec

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

April - mali traven

P	T	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Maj - veliki traven

P	T	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Junij - rožnik

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Julij - mali srpan

P	T	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Avgust - veliki srpan

P	T	S	Č	P	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

September - kimavec

P	T	S	Č	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Oktober - vinotok

P	T	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

November - listopad

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

December - gruden

P	T	S	Č	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

7. junij - Dan slovenskih izgnancev